

Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatala

Földhivatalok új köntösben

(avagy mégsem a ruha teszi?...)

Gósz Zoltán
hivatalvezető

Be kell lássam, fiatal korom ellenére mégis ódivatú vagyok. Ódivatú, mert hiszek abban, hogy valaha majd eljő az a kor, amikor a nagy tisztesség az lesz, ha valamely foglalkozás jeles képviselője a szakmája hivatalának dolgozója lehet. Olyan kormánytisztviselő, aki valóban a hivatása legjobbjára és azért dolgozik, hogy a többi szorgos, külsős, vállalkozó kollégája is hasonló szinten lássa el feladatát. Ha még egy ilyen hivatal vezetésével is megbízzák, hát attól feljebb már talán csak menny – no és persze a (majdnem) mindenható szakmai Minisztérium található.

Hát ez a gondolat is vezérelt 2010 nyarán, amikor hosszas unszolás után végül igent mondtam Farkas Imre közigazgatási államtitkár úr segítségkérésének. *„Segítség nekem Csongrád megyében, segíts nekem, hogy végre méltó helyére emelhessek a földügy amúgy megtépzott rangját.”* És én föladva igen jól menő vállalkozásomat, egy számomra teljesen új életet választottam, s lettem a Csongrád Megyei Földhivatal vezetője.

Előadásomban az alábbiakról lesz szó:

- Hogyan lesz a vállalkozóból kormánytisztviselő? Kezdeti elképzelések, tervek.
- 2010 ősze: az integrációs folyamat kezdete.
- 2011. január 01. Új ruhában a földhivatalok. A kormányhivatalok létrejötte.
- A kettős irányítás tapasztalatai. A földhivatalok megváltozott szerkezeti felépítése. A megváltozott irányítás, munkavégzés. Egyre elégedettebb(?) ügyfelek.
- Sikeres évvárás. A kormányhivatalok zászlóshajói a földhivatalok.
- (Remélhetően) pozitív jövőkép.

A kezdetek

Számos érdekes dologgal találkoztam rögtön munkám kezdetén. Hamar rájöttem, hogy kik azok a társadalmi szereplők, akikkel érdemes, sőt néha kell jobban jobban lenni, hogy az ember ne kerüljön két hét után utcára. Érdekes, idegeket próbáló időszak a kezdeti, amikor a befolyásos szakmai és politikai köröket, elitet kell meggyőzni alkalmasságunkról. Nagy türelmet és toleranciát igénylő periódus volt az első hónap és bizony a szakmára annak ellenére sem volt időm, hogy hetente jártam a Minisztériumban.

A kezdeti lépések után nagy erővel láttunk munkához: reformáljuk meg végre az egy helyben topogó földügyi igazgatást. Tegyük javaslatot a bennünket érintő jogszabályok idejétmúlt, esetenként értelmetlen passzusainak megváltoztatására. **Hozzunk létre országosan egységesen működő hivatalokat.** Ne legyen az, ami eddig gyakran tapasztalható volt – egyik jogász ismerősöm kedvenc története –, hogy volt olyan hivatal, ahol a folyosó végén más volt a követelmény, mint az elején.

Dolgozzuk ki a földügy stratégiai dokumentumát. Felemelő és egyben rendkívül felelősségteljes dolog az, ha valaki részt vehet valami új, jó koncepció kidolgozásában. Ha az törvényalkotási folyamat, még inkább kihívás a dolog. Szinte párhuzamosan láttunk neki két nagyon fontos feladatnak: készítsük elő a földmérési törvény módosítását és ehhez kapcsolódóan dolgozzunk ki egységes eljárásrendet a földhivatalokban a földmérési, földügyi és ingatlan-nyilvántartási szakterületre. Aki ismer, tudja, hogy azt vallom legjobb dolog tevékeny részesévé válni valami újnak, hiszen akkor van befolyásom, rálátásom arra, amit csinálok, nem pedig egy készen kapott sémába kell beleerőltetnem magam. Így aztán természetes volt számomra, hogy mindent elkövessek azért, hogy a földmérési eljárásrend kidolgozásának témafelelőse a Csongrád Megyei Földhivatal legyen. Szerencsére ezt Horváth Gábor úr, a Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi Főosztályának főosztályvezetője is akceptálta. Kollégáim – csakúgy, mint az ország többi hivatalában – hatalmas szakmai munkát végeztek, hogy az eljárásrendek mára rendelkezésünkre álljanak. Számos jogszabályt egyeztettek, tettek indítványt módosításukra, rengeteg folyamatábrát készítettek, sok-sok formanyomtatványt, mintadokumentumot hoztak létre. És persze rengeteg vitatkoztak, ötleteltek.

Az integráció kezdete

Mindeközben megszületett a döntés: a földhivatalok is integrálódnak a kormányhivatalokba és a további 16 szakigazgatási szervvel együtt szerves részét fogják alkotni a létrejövő új közigazgatási modellnek. A Magyar-programnak sokszor hangoztatott jelmondata, célkitűzése a „Jó állam” megteremtése. Jó tíz éve egy hasonló konferencián földhivatali előadó szájából hangzott el: ők bizony már ügyfélbarát hivatal. Hát akkor nagyon mosolyogtam ezen. Hogyan deklarálhatta a kollégám ezt? Hiszen ilyen kijelentés csak „kintről”, ügyfél oldalról érkezhethet. Hát 2011. január 01-től a kimondott cél valóban ez: az ügyfélbarát hivatal felállítása.

Számtalan, eddig ismeretlen adatszolgáltatást kellett rendkívül rövid határidővel elkészítenünk. Lajstromba vettük a használt ingatlanjainkat (hivatalokat, garázsokat, irattárakat, üdülőket). Leltároztuk az eszközállományt. Különböző bevételi – kiadási kimutatásokat készítettünk. Feltérképeztük a külső szolgáltatást végzőket (szervek, informatikai, biztonságtechnikai cégek, munkavédelmi felelősök, üzemorvosok stb.). És nem utolsó sorban minden dolgozó neve mellé odakerült a hovatartozását jelentő kifejezés: szakmai ügyintéző, vagy funkcionális ügyintéző.

A földhivatal, mint a kormányhivatal szakigazgatási szerve

A 2011-es csatlakozással a földhivatalok gyakorlatilag elveszítették szuverenitásukat. Ezt kollégáim különféle módon élték meg. Számomra egyértelmű volt: ilyen kabátot szabtak ránk és én ebben fogom jól érezni magam. Úgy gondolom, hogy 2010 októberétől már látszott, hogy sokkal fontosabb az előrevivő szándék, mint az akadékoskodás. Nekünk ebben, a megváltozott helyzetben kell bizonyítanunk. Itt kell megmutatnunk, hogy mi vagyunk a legfontosabb – vagy az egyik legfontosabb –

szerve a kormányhivataloknak. Az addig önálló bevételből gazdálkodó földhivatal a kormányhivatal része lett és a mi bevételeinkből a többi szakigazgatási szerv is részesült. Ez persze eleinte nem kis feszültséget szított, de úgy gondolom, hogy néhány év múlva ez is átértékelődik majd.

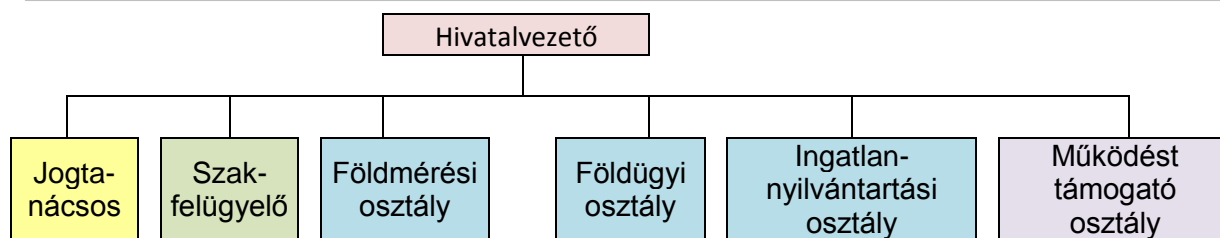
A kettős irányítás rendje a következőképpen valósul meg a hivatalokban. A szakmai irányítást továbbra is a Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi Főosztálya végzi. Bár számos elvégzetlen feladat vár még ránk, úgy gondolom, nem szabad elégedetlennek lennünk. Minisztériumunk a FÖMI-vel mindent megtesz, hogy minden szakmai irányítást megadjon számunkra. Nem rajtuk múlt, hogy nem bírtak többet foglalkozni velünk. A menetközben jelentkező számos probléma megoldása mind jelentős idejüket rabolta el.

A földhivatalok integrációja hatalmas feladat elé állította mind a kormányhivatalok vezetőit, mind a szakmabelieket. Hiszen, ha elemeire szednénk szét a földhivatalt, akár három – egymástól különválaszthatatlan – hivatalt is létrehozhatnánk. Nem szokványos az sem, hogy egy hivatali struktúrán belül működik az I. és a II. fokú ügyintézés. Sajátos számítógépes rendszerünk, a TAKAROS és a kapcsolódó programjai mind a megoldandó ügyek tárházát gazdagították. Szerencsére mára már a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium oldaláról is világos lett, hogy ebbe a hierarchiába nem szabad beavatkozni. Hatalmas pozitívum, hogy helyi szinten a szakmai beavatkozásnak semmilyen jelét sem tapasztaltuk.

Ezzel párhuzamosan valósul meg a kormányhivatalok KIM-es irányítása és ezáltal a szakigazgatási szervek munkájának összehangolása, amely elsősorban a pénzügyi-gazdasági, humánpolitikai, informatikai területeken szembetűnő. A földhivatalok önálló pénzügyi tevékenységet már nem folytatnak, bevételeik a kormányhivatalok alszámláira érkeznek. Mindennemű a pénzügygel, gazdasággal kapcsolatos ügyintézés – természetesen földhivatali megkeresés alapján – a törzshivatalban folyik.

Az egészséges az lenne, ha a két irányító szerv egyenlő súllyal venne részét az irányításból, azonban jelenleg mind az előtérben, mind a háttérben jelentős csatározások folynak a vezető szerepért, ami azért érthetetlen, hiszen a cél közös: „a jó állam megteremtése”.

A földhivatalok szerkezetileg 2011. január 01-vel átalakultak. A kormányhivataloknak új Szervezeti és Működési Szabályzatot kellett készíteniük. Ezek alapján készültek a szakigazgatási szervek Ügyrendjei. Számos funkcionális dolgozót, pénzügyes, humánpolitikus, adminisztrációs, informatikus munkatársat, sofőröket vett saját szárnya alá a kormányhivatal törzshivatala. Majd egy részüket visszaadta a földhivatalokba az újonnan, az addigi pénzügyi, gazdasági és igazgatási osztályok helyett létrejövő Működést Támogató Osztályba. Ma a Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalának szerkezeti felépítése a következő:

1. ábra A CSMKH Földhivatalának szerkezeti felépítése

A jogtanácsos, mint a megyénkben is gyakran a kormányhivatal Jogi és perképviseleti osztályának tagja és csak kihelyezett munkatárs. A megyei földmérési szakfelügyelő sok helyen a földmérési osztály munkatársa. A működést támogató osztály változó létszámú és felépítésű, Csongrád megyében hivatalvezetői irányítás alatt működik. Ebben az osztályban maradtak azon funkcionális dolgozók, akik korábban a pénzügyi, gazdasági és az igazgatási osztályon dolgoztak és munkájuk nélkül a jelenlegi rendszerben a földhivatalok működése életképtelen lenne. A többi funkcionális dolgozó hiányát gyakran még a mai napig érezzük. A körzeti földhivatalok felépítése a nagyobb hivataloknál osztályszerkezetűre tagozódik, míg a kisebb hivatalokban nincsen tagozódás. Csongrád megyében a Szegedi Körzeti Földhivatal működik osztályszerkezetre tagolva, a többi hivatalban nincs tagozódás. A földhivatalok első és másodfokú szervként történő működését gyakran furcsállták, napjainkra azonban elfogadottá vált a rendszer. Érdekessége a rendszernek, hogy bár alapjaiban nagyon hasonló, de mégsem egyforma ügyrendeket hagytak jóvá a kormány megbízottak a megyei földhivatalokra. Véleményem szerint ezen a téren még mindenképpen szükség lenne egyeztetésekre, amelyből mindkét fél előnyösen jöhetne ki.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatala alá 6 körzeti földhivatal tartozik csongrádi, hódmezővásárhelyi, makói, mórhalmi, szegedi és szentesi székhellyel.

2. ábra A CSMKH Földhivatalának működési területe

A járások létrejöttével az érdekeltségi területek az alábbiak szerint módosulnak:

3. ábra Járások és települések határai Csongrád megyében

A szegedi járáshoz kerül a makói járásból két település: Klárafalva és Ferencszállás. Új járási székhely lesz Kistelek, ahová a szegedi járásból Baks, Balástya, Csengele, Kistelek, Ópusztaszer és Pusztaszer fog tartozni. A többi járás változatlanul marad. Jelenleg még nem ismert előttem, hogy a kisteleki központtal létrejövő járási kormányhivatal fogja-e ellátni a földhivatali feladatokat. Ugyanígy kérdéses, hogy a makói járástól a szegedihez csatolt két település esetében az adatbázist kell-e módosítanunk, vagy az állampolgárok a régi rend szerint a Makói Körzeti Földhivatalt fogják továbbra is felkeresni.

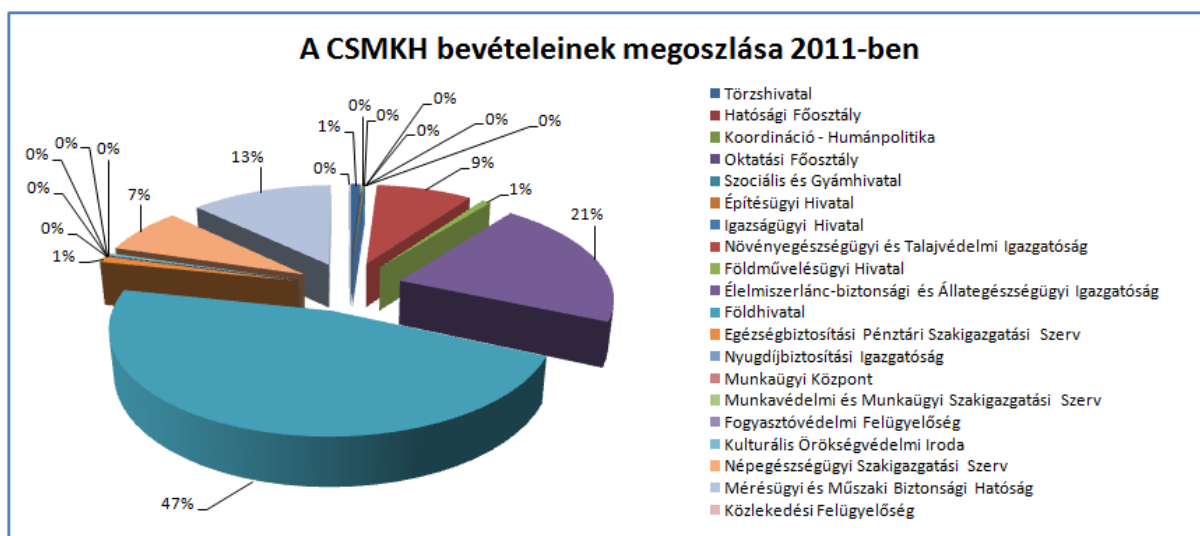
A kormányhivatalok létrehozásának egyik sarkalatos pontja volt, hogy minél több pénzt tudjon az ország megspórolni a rendszer alkalmazásával. Ehhez a Csongrád Megyei Kormányhivatal az országban egyedülálló módon még egy újítással is csatlakozott. Saját nonprofit vállalkozást hozott létre, mellyel a működés költségeit kívánta mindinkább minimalizálni. Éves szinten mintegy 200 millió forinttal terveztek a vezetőink és számításuk szinte valóra is vált. Ennek az intézkedésnek volt köszönhető, hogy a 2011-es évben nem kellett létszámleépítést végrehajtani. A takarékosági intézkedések mindenhol jelentkeztek. Kevesebbet futnak autóink a központi menetirányításnak köszönhetően. Konzolidálták a hivatalok nyomtatóállományát. Átszervezték a telefonflottát. És még sorolhatnám. Azonban, mivel a földhivatalok egyáltalán nem voltak pazarló és költséges szervezetek, ezért ezeket a megszorító intézkedéseket kevésbé vettük észre. Nyilván nem felhőtlen a boldogságunk, ha a jelenlegi portaszolgálatunkat hasonlítjuk össze a régivel, vagy az irodáink takarításának a minőségét vetjük egybe a régi időkkel. Furcsa, hogy nincs keret reprezentációra, de már ezt is egészen jól kezeljük. De eljön majd annak is az ideje, hogy minden apró részletet a helyére tegyük. Egyelőre úgy gondolom, hogy sokkal fontosabb, hogy a nagy egész zökkenőmentesen működjön. Egy 1000-2000

fős hivatal ennyi szakterülettel csak igen nagy körültekintéssel vezethető. Számos esetben éreztük a törzshivatal főosztályainak erős nyomását rajtunk. Rengeteg, nekünk már-már zaklatásnak tűnő adatszolgáltatásunk volt az elmúlt évben. Mára már azonban mindenki úgy látja: szükségszerű volt ez, hiszen meg kellett ismerni a másikat. Az év végére úgy gondolom, hogy sikerült egymást elfogadnunk és partneri kapcsolatot kiépítenünk.

Nagyon fontos megemlítenem, hogy számos pozitív visszajelzés érkezik a földhivatalok működése kapcsán. Tudom, hogy még csak egy folyamat elején járunk, de mindenképpen jó érzéssel tölt el az, ha azt hallom, látható változások mennek végbe a hivatalokban.

A földhivatal, mint a kormányhivatal zászlóshajója

Nézzük az eddigieket a számokra lefordítva. Dr. Szabó Erika a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium területi közigazgatásért és választásokért felelős államtitkára által tartott éwertékelőben elhangzott, a hatékonyabb működéssel 62 milliárd forintot sikerült megtakarítani, ezzel a kormányhivatalok kétharmad annyit pénzből gazdálkodnak, mint az elődök korábban. A kormányablakok létrehozása sikeres volt, több, mint 200 ezer ügyfél kereste fel a hivatalokat.

4. ábra A szakigazgatási szervek bevételeinek megoszlása 2011-ben

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalának létszáma 2011. december végén 161 fő volt, 2010. december 31-én 163 fővel integrálódtunk. Ettől a számtól a tényleges létszám mintegy 20 fővel volt több mind a két időpontban a tartósan távollévők (GYED, GYES, fizetés nélküli szabadság stb.) miatt. 2011. év végéig 167413 db ügyiratot dolgoztunk fel, 2010-ben ez a szám 170131 db volt. Úgy gondolom, hogy az új struktúrában a megnövekedett feladatok mellett mindenképpen szép eredmény, még akkor is, ha az ügyiratok darabszámát nem a földhivatal és annak milyensége generálja. A 2011. évi árbevételünk 938 millió forint, az éves tervünk 952 millió forint volt, a hiány 14 millió forint. Ez egyértelműen a gazdasági

válságnak és kisebb mértékben a Takarnet24 rendszer bevezetésének köszönhető. A 2010. évi bevételünk 1.040 millió forint volt. A Csongrád Megyei Kormányhivatal 2011. évre tervezett bevétele 2.143 millió forint volt, a tényleges bevétele pedig 2.016.456.089,- Ft. Az éves szinten keletkezett hiány mintegy 126,5 millió forint. Az ismertett adatokat figyelembe véve kiszámítható, hogy a földhivatali tényleges bevétel az összbevétel 46,5 %-át teszi ki. Ez mindenképpen meghatározó adat, fontosságunk, prioritásunk megkérdőjelezhetetlen. A földhivatalok bevétele a szakigazgatási szervek közül messze a legmagasabb. Elmondhatjuk, hogy mi vagyunk a kormányhivatalok zászlóshajói.

2012. január 18. – létszámleépítés a közszférában

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatala az 1004/2012 (I.11.) számú Kormányrendelet értelmében az ország versenyképességének javítása érdekében jelentős bürokrácia- és adminisztráció-csökkentést hajtott végre, aminek célja az, hogy annyi ember dolgozzon a közigazgatásban, amennyire a működéshez ténylegesen szükség van. Ennek egy része racionalizálás: az üres státuszok megszüntetése, másrészt azonban tényleges létszámcsökkentés. A földhivatal esetében ez utóbbiról volt szó. A létszámleépítésbe csak az aktív dolgozók kerülhettek bele, a tartósan távollévők és a Prémium Évek Programjában résztvevő, nyugdíj közeli munkatársak nem. A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalánál 16 fő került elbocsájtásra:

- Csongrádi Körzeti Földhivatal 1 fő
 - 1 ingatlan-nyilvántartó
- Hódmezővásárhelyi Körzeti Földhivatal 2 fő
 - 1 ingatlan-nyilvántartó
 - 1 fő gazdász
- Makói Körzeti Földhivatal 2 fő
 - 2 ingatlan-nyilvántartó
- Mórahalmi Körzeti Földhivatal 1 fő
 - 1 fő földmérő
- Szegedi Körzeti Földhivatal 8 fő
 - 6 ingatlan-nyilvántartó
 - 1 fő földmérő
 - 1 fő gazdász
- Szentesi Körzeti Földhivatal 2 fő
 - 2 fő ingatlan-nyilvántartó

Jelenleg elértük azt a létszámkeretet, aminél meglátásunk szerint kevesebb dolgozóval a biztonságos feladatellátás nem megoldható. Nagy valószínűséggel így is gondot fog okozni az igazgatási szünet kiadása és komoly fejtörést okozna egy jelentősebb megbetegedési hullám kezelése. Folyamatosan fel vagyunk készülve arra, hogy a körzeti hivatalok közötti lehetséges átcsoportosításokkal oldjunk meg extrém helyzeteket. A létszámleépítést követően, hogy ne keletkezzen ügyirathátralék, a dolgozók önként vállalták, hogy szombaton is dolgoznak. Úgy gondolom, hogy ez a fajta pozitív hozzáállás abszolút példaértékű.

Közeli és távlati terveink

Nagyon szeretnénk minél előbb részeseivé válnak az ország egységesen működő földhivatali rendszerének. Az egységes eljárásrendek bevezetése mind az ügyfelek, mind a saját magunk életének megkönnyítését fogja jelenteni. Várhatóan kulcsfontosságú jogszabályaink bevezetését követően, hamarosan erre is sor kerül. Kidolgozás alatt áll a Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalának internetes időpont foglaló rendszere az ügyfelek ügyintézési idejének lerövidítésére. Az érintettek – hasonlóan pl. az okmányirodák rendszeréhez – előre választhatnak a felkínált szabad időpontokból, majd akkor a megfelelő hivatalban megjelenve prioritást élveznek az ott lévő ügyfelekkel szemben. Ezzel párhuzamosan zajlik az elektronikus földmérési ügyintézés kidolgozása is. Terveink szerint a földmérő vállalkozó, vagy vállalkozás egy regisztrációt követően elektronikus úton is elindíthat adatszolgáltatást, melyre a fizetést követően szintén elektronikusan az adatot továbbítani fogjuk. Az időpont foglalás számukra nézve is létező lehetőség egy-egy bonyolultabb ügy kapcsán felmerülő problémák ügyintézővel történő egyeztetésére. Fontos eleme a rendszernek a munka nyomon követése, mely során a vállalkozó időben folyamatosan nyomon követheti a beadott munkáit, sőt valamennyi munkáról almanachot tervezünk vezetni. A munkarészek további felhasználásra történő átadásról, esetleg javításra való visszaadásáról e-mailben értesítjük a készítőt. Minél előbb be szeretnénk vezetni a földhivatalokban a bankkártyás fizetés lehetőségét. Ennek kapcsán már folynak a tárgyalások a társ bank kiválasztására. Végül a kormányzati elképzeléseknek megfelelően pilot projektje kívánunk lenni a központosított digitális irattár létrehozásának.

Szolgáltató földhivatal

Célunk az, hogy minden ügyfél a lehető legkevesebb időt töltse a hivatalunkban és a legmegelégedettebben távozzon. Amennyiben ezt sikerül megvalósítani, úgy elmondhatjuk, hogy nem volt hiábavaló az a rengeteg munka, amit a rendszer működtetésébe beleinvestáltunk.

Elektronikus elérhetőségek

www.csmfhiv.hu és www.csmkh.hu
zoltangosz@csmfhiv.t-online.hu